

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 »
 Világra postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 6 óráig
 keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszedésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

December 19.

Ujabb dátumhoz érünk, amelyet egy-két hét óta úgy tekintellünk, mint fordulópontot a hosszadalmas válságban. A vezérnek szeptember 23-iki fogadtatása óta ellát a kibontakozásnak minden reménye, de az azóta történt erőszakos intézkedések és még inkább az az általános felfordulás, miú Kristóffy bombájával és fegyvertársaival okozott, annyira megértették a helyzetet, hogy már-már általános bizalom és remény kísérte a Lukács féle tárgyalásokat.

Ehhez járult, hogy a koalíció minden ponton eklatáns j-lét adta békülékenységnek. A mai ülésre is készségesen elfogadta Lukács László propositóját, hogy beleenyugozik az újabb — ki tudná már hányadik — elnapolásba, csak óvást emel ellene, azt is annyira enyhítették — Tisza kérésére — hogy a szabadelvűpárt is megszavazhassa azt és mindenek dacára mégis arról veszünk hírt, hogy Lukács missziója meghiúsult, mert Bécsben a nemzeti ellenállás leszerelését követelik feltétel gyanánt.

A mai napnak az adja meg nagy jelentőséget, hogy az országgyűlési szabadelvűpárt is kezdi az ellenzék álláspontjának helyességét belátni s ma együtt tiltakozik az országgyűlés elnapolása ellen minden párt. Tisza épp úgy, mint Apponyi és Kossuth.

Ez pedig közeledés az egész nemzet egyesüléséhez — s az egységben az erő, s győzelem.

De egyébként ebben a reménytelen helyzetben alig fog a mai nap újabb változást hozni. Lukács ugyan újabb is konferált Ko-suttal, aki estére ismét összehívta a bizottságot, de egyelőre még semmi remény a békés kibontakozásra.

A válságról szóló újabb híreink a következők:

A vezérő-bizottság ülése.

A szövetkezett ellenzék vezérő-bizottsága vasárnap délután hat órakor értekezletet tartott Kossuth Ferencnek a Thermál-szállodában levő lakásán, ahol a következők jelentek meg: gróf Andrássy Gyula, Thaly Kálmán, Rakovszky István, Justh Gyula, Molnár János, Ugron Gábor, gróf Hadik János, báró Bánffy Dezső, Vázsonyi Vilmos, Gulner Gyula, Holló Lajos, Eötvös Károly, gróf Zichy Aladár, gróf Zichy Jenő, Darányi Ignác és Szederkényi Nándor. Az értekezleten Kossuth Ferenc elnök, a jegyzőkönyvet pedig Tóth János vezette. A vezérő-bizottság üléséről, amely este 8 óráig tartott a következő hivatalos közlést hozza a Politikai Értesítő:

Kossuth Ferenc elnök a tárgyalás megkezdése előtt bejelentette a vezérő-bizottságnak, hogy Lukács Lászlóval magánbeszélgetéseket folytatott, Lukács kezdeményezésére a létező válság tisztességes megoldására vonatkozólag. Ezen beszélgetések egészen magánjellegűek voltak.

A mi a lapokban közzétett híreszteléseket illeti, mintha a kibontakozásnak bizonyos pontjai a koalíció nevében már meglettek volna állapítva, teljes mérvben légből kapottak.

Tárgyalás alá vette a vezérő-bizottság a képviselőház december 19-iki elnapolásával szemben követendő eljárást és megállapította, ezen törvénybe ütköző elnapolásra hozandó képviselőházi határozat szövegét. E határozati

javaslat benyújtásával gróf Apponyi Albert biztatott meg. Elhatározta a bizottság, hogy a képviselőházhoz a póttartalékosok ügyében a következő indítvány nyújtassék be:

Addig is, míg a póttartalékosoknak az 1888. évi XVIII. t.-cz. hamis értelmezése alapján történt behívását megszüntetni, illetőleg visszavonni sikerül, a képviselőház megfelelő módon gondoskodni kíván azok családjainak kártalanításáról. Utasítja tehát a pénzügyi és véderő bizottságot, hogy a kellő adatok beszerzése után az e célra szükséges rendkívüli hitelre és annak mikénti felhasználására nézve haladéktalanul tegyen a képviselőháznak előterjesztést.

Ezen indítvány benyújtásával gróf Zichy Aladár biztatott meg.

Tárgyalta továbbá a vezérő-bizottság a függetlenségi és 48-as párt legutóbbi értekezletén hozott azt a határozatot, hogy a képviselőház december 19-iki ülésében határozati javaslat terjesztessék elő a törvényhatóságok nemzeti ellenállása ügyében.

Értesülésünk szerint Kossuth Ferenc a vezérő-bizottság ülésének megnyitása után elmondotta, hogy Lukács László volt pénzügyminiszter, aki tegnap Bécsbe járt, ma délelben felkereste őt, de a közöttük lefolyt beszélgetésről, mint Kossuth megjegyezte, *jelenteni valója nincs*, mert az az ügy, amiről szó volt, *tárgyaltanná vált és a helyzet ma is merőben változatlan*. Mindezeknél fogva Kossuth arra kérte az értekezletet, hogy térjenek egyszerűen napirendre a kérdés felett.

A szabadelvűpárt és a koalíció.

A szövetkezett ellenzék mai értekezletének a december 19-ikére várt elnapolásával szemben való állásfoglalásának különös érdekességét ad az, hogy ezt a *szabadelvűpárt is magáévá teszi*. Kossuth Ferenc és Tisza István személyes érintkezésének eredménye az a megállapítás, hogy a szabadelvűpárt is megszavazta az Apponyi Albert gróf által be-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Prohászka püspök harmadik adventi beszéde.

Harmadik és utolsó adventi beszédét tartotta Prohászka Ottokár vasárnap a budapesti egyetemi templomban. Ez a három elhangzott beszéd egy szerves egészet alkot és a maga teljességében épen úgy, mint minden részletében, főlemelő, megkapó, mély értelmű és tanulságos. A hallgató és olvasóközönség gyönyörködhetik benne, mély filozófiájából tanulhat és tartalmából vigasztalást meríthet.

Az utolsó beszéd, amely egyszersmind a beszéd-sorozat koronája, nagyjában a következő:

Kedves Keresztény Hívek!

Beismerem, hogy rendkívül nagy czélokot tűztem ki magunk elé: töredelmes szívvel meg-

javulni, alázatos lélekkel hinni. Érzem, hogy talán közületek is élelem áll valaki és azt kérdezi: Mond meg, igazán beszélsz-e? Igazán hiszed-e, hogy az a modern ember, ki a természeti erőket meghódította és rabszolgájává tette, a ki gögös diadaléretében Istent megtagadta, erőt vesz szíve büszkeségén, lelke mámoros önhittségén és leborul a Kálvárián a keresztfa tövében? Hiszed-e, hogy az az örült hajszó, mely a pénzt, az élvezetet kergeti, a te szavadra elcsendesül, mint Krisztus szavára a háborgó tenger? Hiszed-e, hogy Vénusz oltárát, a melyen az emberek vagyónukat, boldogságukat, életüket fölálldozzák, a te szavad fogja ledönteni? Kedves Keresztény Hívek! Én őszintén mondom nektek, hogy én mindezt hiszem. Én remélem, hogy az az utcai leány, ha egyszer érezte a krisztusi szeretetet, szemben azzal a másik szeretettel, Magdolna lesz belőle. Hiszem, hogyha az a fonséges Krisztus letekint ránk, az élvezethajszó emberek ideális lelkekké, a fonsvények adakozókká, a zsarnokok könyörületessékké, a gögösek alázato-

sakká lesznek. Látnotok kellene nektek Krisztust, varázsának ihletését érezni lelketekben, szeretetének kellene lángolni szivetekben és a kemény rög termékeny, puha talajjára, az életlen kóró fakadó virággá, a jeges tenger délszaki óceánná válnék. Én szeretném nektek karácsonyi ajándéknak ezt a víziót: Krisztus látását adni.

Kedves Keresztény Hívek! Krisztusnak missziója van hozzátok, a mint missziója van a napsugárnak az éjszakához, az erdő lehellelnek a város fojtó büzéhez, a harmatgyöngynek a tavaszi vetéshez, a sarkcsillagnak a viharos tenger hullámain hanyatott hajóshoz. Krisztusnak missziója van hozzátok, hogy megleget, napsugarat, fényt, derűt, erőt, poézist, életet közöljön veletek. Krisztusnak missziója van az egész világhoz, minden korszakhoz. Krisztus egyénisége az erkölcsi erő forrása. Krisztus egyénisége minden idők és minden nemzetek világossága. Az Ő egyénisége fonséges és egyszerű, mert az Isten szelleme van benne. Az Ő lelkét hegyormok, magasan száguldó felhők,

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. **Előnyös ruhabőrlet-táblázattal** pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkesedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri szives tudomására adja nagyrabecsült vevőnek és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legujabb és legdivatosabb angol, skot és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességek megérkeztek, a cég szivesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

nyújtandó határozati javaslatot. Hogy ez lehetővé váljék némileg tompítottak a határozati javaslat eredeti tervének élességén és az új tervet a vezérlebizottság el is fogadta, amiről Kossuth már értesítette is Tisza Istvánt.

Nagy feltűnést keltett a pártban Tisza István grófnak az az értesülése, hogy a király megbízná a szövetség ellenzékét a kormányzással, csak hogy szükséges, hogy ez át is vegye a kormányt.

A pesti vármegyeházáról.

Pestvármegye székházában beállott az új rendszer emberei és a szombat hazaérkezett alispán közt a konfliktus. Gróf Laszberg tudvalevőleg ezt elő is akarta idézni és nyomban az alispán hivatalába lépése után felszólítást intézett hozzá, hogy szálljon ki a járásokba s ellenőrizze azt, hogy a tisztviselők pontosan teljesítik-e a belügyminiszternek az önkéntes ujonczokra vonatkozó rendeleteit. Erre a felszólításra Beniczky alispán megírta Laszbergnek, hogy nincs joga rendelkezni, mert nem tette le az esküt, de különben Tahynak nem lehet helyettese, mert lemondott.

Városi közgyűlés.

— Negyedik nap. —

Nem emelik a közköltséget.

Négy napi tanácskozás után Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága letárgyalta a jövő évi költségelérányzatot s a javasolt közköltséget elejtette, tehát a jövő évben is annyi lesz a városi pótdómelemés, mint a folyó évben: 37 százalék.

Ez olyan módon volt elérhető, hogy bár a villamos telepek felemelték a javaslattal szemben 20,000 koronával a közvilágításért járó dotációját, azonban törölték a tisztviselők fizetésének javítására, helyesebben az eddigi korpotlék fedezésére felvett 50,000 koronát.

Igy még mintegy 19000 korona felesleg mutatkozott.

Azonban ez a határozat nem jelenti azt, hogy a tisztviselők a jövő évben nem kapnak meg a drágasági pótlékot, mert a törvényhatóság ennek kiadását elvileg már most kimondotta, s utasította a tanácsot, hogy a fe-

dezetre vonatkozólag tegyen előterjesztést. A 19000 korona felesleget éppen ez okból az előre nem látható bevételekhez csatolták.

A közgyűlés negyedik napjának lefolyása a következő volt:

Bordé Ferencz elnökölt:

Jelen voltak:

Dr. Hoványi Géza, dr. Radó Ignác, ifj. Rimánóczy Kálmán, Mihelyi Adolf, Bozóky Béla, dr. Károly Irén, dr. Moskovits József, Tóth Márton, dr. Molnár Imre, Nozák Rudolf, dr. Adorján Emil, Czegléd Sándor, dr. Halász Lajos, Várady Zsigmond, Guttman József, ifj. Cser János, dr. Kazay Kálmán, Schwartz Izidor, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Feldmann Izidor, Munk Jakab, Löwenstein Zsigmond, dr. Weisz Márton, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Lukács Ödön, Dus László, Gerő Armin, Köszeghy József, Ragány János, Istvánffy István, Lakos Lajos, Sztarill János, dr. Tóth Ferencz, Markovits Sámuel, Juricskay Barna, Cserenyés Béla, Nyíry György, Szántó Lajos, dr. Altmann Jakab, Fleischhaecker Gyula, Szokoly Tamás, Beczkay Lajos, Balogh Döme, dr. Kurländer Ede, Stokker József.

A színház szubvenziója.

A tanácskozást a színházgató által kért 3000 kor. szubvenzió tételével kezdték. A tanács javasolta az összeg megadását.

Dr. Hoványi Géza pártolja a szubvenzió megadását. Ösmeri a színházgató üzleti könyveit s mondhatja, hogy a színházgatónak szüksége van a támogatásra.

Dr. Moskovits József szintén pártolja a színházgató kérélmét. Hogy a színházgató Nagyváradon a bevételéből nem tartható fenn, s ezért kénytelen a nyári hónapokban kis városokba vándorolni.

Schwarz Izidor nem szavazza meg a szubvenziót. Emeljék fel a páholyok árát s a földszinti helyek árát szállítsák le.

Dr. Adorján Emil már is soknak tartja, hogy a város évi 60,000 korona költséggel járul a színház fenntartásához. Ezenkívül pártatlan a közönség pártolása. Kulturmissziót akkor teljesítene a színházgató, ha időnként 8—10 taggal pl. Belényesben rendezne előadásokat.

Dr. Hoványi Géza az ellen tiltakozik, hogy mindég hánytorgatják, miszerint az egymillió színház mily nagy terhet ró állandóan a városra. Ez nem áll. A bazár évi 40,000 kor.

jövedelmet hoz a városnak; a színház környéke emelkedett, jövedelmet hoz a városnak. Nagyvárad nem hoz áldozatot a színházra. Egy baj van, hogy kicsi a színház. A szubvenzió megadásával a város a színházgatóval szemben erkölcsi erőt nyer. Megszavazza a felvett 3000 koronát.

Dr. Halász Lajos felveti a kérdést, hogy amíg más városokban az állam szubvenziót ad a színháznak, a nagyvárad színházgatója miért nem kap?

Dr. Hoványi Géza: Addig nem ad a miniszter segélyt, míg a város nem ad szubvenziót.

Dr. Radó Ignác védi az igazgatót. A nagyvárad színházgatója a vidéken a legrágább, legnagyobb s így óriási a költsége. Okvetlen támogatni kell. Különbben is csekély, amit ez a becsületes igazgató kér.

Dr. Adorján Emil csak úgy szavazza meg a szubvenziót, hogy ha közköltséget nem lesz.

Dr. Várady Zsigmond rámutat arra a fáradságos, buzgó tevékenységre, amit dr. Hoványi Géza a színház terén kifejtett; ez hálára kötelez. Nem a színházgatónak, hanem a kultúrának hozunk áldozatot s jövőre is kell erre áldozni. Ez idő szerint még sem szavazza meg a kért szubvenziót, mert a város helyzete a legnagyobb takarékoskosságot követeli. A házipénztár állapota csak átmeneti. Az ex-lex után több jövedelme lesz a városnak. Nincs megelégedve a színházgató által előadott darabokkal, mert magasabb kulturát nem műveli, ezért nem szavazza meg a kért szubvenziót.

A közgyűlés a szubvenziót megtagadta.

*

A járványkórház kibővítése és az utcák tisztántartásának kérdésénél keletkezett rövid vita, de a tételt változatlanul elfogadták, a többi rovatokkal együtt.

Ezután a bevételekre tértek át s minden tételt változatlanul elfogadtak.

Az alapok költségvetésénél dr. Halász Lajos felvetette a kérdést, hogy a villanyáramot mikor akarják leszállítani.

Belányi Imre szolgált felvilágosítással. Az áram árának leszállítása felett a tanács határoz. Ő nem tehet erre ígéretet.

Dr. Hoványi Géza a villamos telep igazgatójának véglegesítését sürgeti. A város érdeke követeli, hogy az igazgató ne legyen bizonytalanságban. A kérdést véglegesen oldja meg a

szárnyak, mélységek, feneketlen óceánok alkotják. Emberek! én vagyok a ti Orpheusok, egyetlen szavamra ezren és ezren követnek a pusztába, hol elvesznek, ha én nem táplálom őket.

Az az aranyos derű a világ fölött a Krisztus szívéből való. Ne higgyétek, hogy Krisztus meghalt, hogy Krisztus elhagyott bennünket. Krisztus közöttünk él. Az emberiség fejlődésében, hanykolódásában a legmélyebb nyomok krisztusi nyomok. Mikor filozofálunk ember, élet, örökkévalóság fölött, krisztusi nyomokon járunk. Ott, a hol a szépség éled, a hol a művészet sarjad, ott van Krisztus. A legellentétebb irányú tehetségek az ő hatáskörében találkoznak. A Tannhauser egy rémséges valami, egy csodálatos szellemi termék, de mindenben azt a láthatatlan, misztikus Krisztust szemlélteti.

Eszméteken, műveteken, filozófiákon, tudástokon, művészeteken mindenütt ott van a krisztusi védjegy. Krisztus szeretetétől nem fog bennünket elszakítani semmi, se filozófia, se szociálizmus, se virágzás, se hervadás, se fény, se sötétség, se tudomány, se művészet, se haladás, se dekadencia, se szabadság, se szolgaság, se dicsőség, se gyalázat, se kultúra, se barbárság, se öröm, se tenger szenvedés.

Mi mindnyájan Krisztusi vagyunk, kedves keresztény hívek! Ha a szív legmélyebb fenekére lenézesz, ott látsz egy tulvilági fényben ragyogó arcot, az Ur Jézus arcát.

Mit éle erővel nyul bele az Istenség ebbe a világba? Azt ti nem láthatjátok a zajos élet

forogatagában. Lelkek, akarjátok Krisztust látni? Menjétek a magányba és imádkozzatok. A szívnek mélységébe kell vonulnotok, hogy Krisztust föltaláljátok, Krisztus nem szereti a lármát, a zajos életet, a hivalkodó pompát. Halvonultok a szív magányába, Krisztus fensége életre fogja gerjeszteni bennetek, azt az alvó lelket. Használjátok föl az életet, mert ettől az élettől függ az örökkévalóság értéke. Emberek! az idő el ne vakitsón, te az örökkévalóságra vagy teremtve. A végtelenért vagy te véges életű ember.

Egy híres német író panaszkodik, hogy gyermek korában nem ismertették meg vele a mély értelmű kereszténységet, a jellemnek jellemét, a lelki nagyság elérhetetlen tökéletességét: Krisztust. Nem tudja az az író, hogy ilyen nagy kegyelmet, Krisztust megismerni, nem lehet hetvenkedve, csak térdén állva elérni. Nem lehet az Istenhez közeledni, csak az alázatos lélek nyögő fohászával. A megváltó kegyelmet ad annak, aki őt keresi.

Jól mondja Pascal: »Nem keresnétek Krisztust, ha nem volna bennetek.« Kedves keresztény hívek! Bennetek van Krisztus végtelen lelkének egy paránya, de nektek az egész Krisztus kell, ti az egész Krisztust keressétek. Kérjétek, imádkozzatok, mondjátok: a világ tele van Veled, csak az én szívem legyen üres?

Az Isten kegyelme nagy erő, — bizzatok benne. Vannak emberek, kik elbájolják a világot lelkük egyszerű szépségével. De honnan ez a lelki szépség? Krisztus kegyelméből. Ezt

a szelid, mélyeségek lelkét szívjátok magatokba. Ember! gyöngyöket adok szeméért, boldogságot adok szenvedésért, közeledjétek hozzám. Tartatok penitenciát, gyónjatok meg, hozzátok szíveteket áldozatul az Ur oltárára. Aki így készül elő a karácsonyi ünnepre, az meglátja Krisztust.

A hatásos szép beszéd után, mely a jelenlevőket látható módon megindította Prohászka püspök még a következőket közölte a hívekkel:

— Jövő vasárnap, karácsony előestéjén már nem tartok szent-beszédet. Én most Rómába utazom, ahol a pápa őszentsége decz. 21-én fölszentel. Azon a napon, melyen a kételkedő apostol hitéért vértanui halált szenvedett, decz. 21-én, az évnek a legrövidebb napján, mikor a legtöbbször tart a sötétség Mintha azért történnék ez ama sötét napon, hogy hazatérve, sok-sok kételkedő, homályos léleknek meghozzam a krisztusi világosságot! Kedves keresztény hívek, ugy-e, jó járásban vagytok? Imádkozzatok értem!

Munkatársunk a szent-beszéd után fölkereste a püspököt, aki kijelentette, hogy még az nap estéjén elutazik, mert legalább egy napot Rómában szándékozik tölteni.

tanács s a végleges szerződést terjessze be a közgyűlésbe.

Bordé Ferencz elnök a kérdés elintézését a polgármester magának tartotta fenn. Tudvalévőleg a polgármester hosszabb betegségéből most épült fel, tehát legközelebb intézkedhet.

Dr Kurländer Ede csak pár év múlva, mikor több mérleget látunk, véglegesítsék az igazgatót.

Dr Károly Irén erős meggyőződés hangján fejtegette, hogy az igazgató már kiállta a tűzpróbát, elismeréssel szól az igazgató és a vilamos személyzet működéséről s kéri az igazgató véglegesítését.

Dr Molnár Imre addig tartotta helyesnek az állás véglegesítésének függőben hagyását, míg kérdéses volt, hogy házi kezelésben marad-e a villamosmű. Most már tudjuk, hogy a házi kezelés megmarad s ezért az igazgatót véglegesítsék.

Az alapok letárgyalása után a függőben hagyott tételek elintézésére került a sor.

A tisztviselők fizetésrendezése.

A tisztviselők fizetésének javítására felvett 50,000 korona kérdésénél.

Dr Hoványi Géza szólal fel. Szükséges a tisztviselők fizetésének emelése, de a kérdés még nincs előkészítve. Ha itt lenne a kész munkálat, megszereznék a fizetés felemelést. A közigazgatási erők kellő kihasználása mellett kell a kérdést megoldani. Hiszi, hogy 1907-re teljesen elintézhető a kérdés. De a jövő évben is kell gondoskodni a tisztviselőkről. Határozottnak a felett, hogy a drágasági pótlékot megadja 1906-ban is s a tanács mielőbb terjeszsen elő a fedezetre javaslatot. Az ex-lex után az adó elég bevételt juttat a városnak. Ugy határozottnak, hogy az 50,000 korona törlése mellett, ami maradvány lesz, azt már most erre a célra szavazzák meg, a még hiányzó összeget azután más módon fedezik.

Az indítványt elfogadták; az 50,000 kor. törölték, a fenmaradó összeget az előre nem látható kiadások rovására iktatják. Az eddigi drágasági pótlékot elvileg elfogadták, azzal, hogy a fedezetre s a részesedésre nézve a tanács tegyen javaslatot.

A közköltő az eddigi százalékban állapított meg.

Még a közpénzek elhelyezése felett határoztak s a gyűlést bezárta az elnök. A hátralevő ügyek tárgyalását ma, kedden délután folytatják. A még elintézésre váró ügyek között a legérdekesebb s városi tanács azon tavaslata, hogy a város mondja fel a lövészetekkel a terek gondozása tárgyában kötött szerződést.

† Dencs János.

— Kanonoki kinevezés a koporsón. —

Alig két héttel ezelőtt örömmel adtuk hírül olvasóinknak, hogy az apostoli király ő felsége Dencs János váradolaszii esperes-plébánost a várad-i székeskáptalan kanonokjává nevezte ki. E kanonoki kinevezés a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg s az ujonnan kinevezett kanonok hétfőn hajnalban meghalt. Egy munkás élet érdemeinek elismerése és jutalmazása volt e kinevezés és mire megjött az, Dencs János elköltözött az élők sorából s attól kér és vár jutalmat, kinek szolgált 43 éves papi pályáján, Istenétől, Jézusától.

Mikor kanonoki kinevezését két hete közzöltük megemlítettük röviden életrajzi adatait is.

Budapestről került hozzánk hol atyja elsőkelő ügyvéd volt, ki jó barátságban élt Szaniszló püspökkel, akkor még egyetemi tanárral. Szaniszló püspök lett később bérmaatyja is Dencsnek, kit középiskolái végeztével papnöveldéjébe vett, majd mint felszentelt papot udvarába vitte őt.

43 éves papi működéséből 36 évet Váradon töltött; 11 esztendő a püspöki udvarban mint iktató és szentszéki jegyző, másik 11-et a velencei — közben 7 évet a szalacsi — csaknem 14-et pedig az olaszii plébánián mint hiveinek lelkesze; husz év óta egyttal esperes volt, a kerületi kath. iskolák tanfelügyelője. 1896-ban tb. kanonok lett, a várad-i Kath. Körnek alapítása óta alelnöke.

Ötödél esztendővel ezelőtt, mikor a régi barátok templomának dűledező falait le kellett bontani, igazi lelkipásztori buzgósággal indította meg Dencs az új templom építésére irányuló akciót. Kért, sürgetett, gyűjtött mindenütt a püspöknél úgy mint hiveinél. Meg is érte az örömnapot, élete legszebb napját: — folyó é. július 16-án megtartotta az első predikációt az új, szép, tágas templomban.

Azóta nem is predikálhatott egyszer sem. Augusztusban már elkezdett gyengélkedni, szeptember elején mellhártyagyulladásba esett, ebből meggyógyult ugyan, de vesedaganat lépett föl, mely a tüdőre is átment s hosszas, több hónapig tartó szenvedés után tegnap hajnalban véget vetett életének.

Mikor az olaszii hivek a hajnali misére gyülekeztek, plébánusok akkor részesült utoljára a szentségekben s a róráté végén megcsendült harangszó már a lelkipásztor halálát hirdette a templomból távozó hiveknek.

Temetése holnap délelőtt háromnegyed 10 órakor lesz az olaszii plébánia épületből. A halálesetről a káptalan és a kerületi papság a következő gyászjelentést adta ki:

A nagyvárad-i lat. szert. Székeskáptalan, a várad-i esperesi kerület papsága s a rokonság nevében is fájdalommal, de Isten szent akaratán megnyugvással tudatja, hogy fötisztelendő Dencs János legkegyelm. kinevezett nagyvárad-i lat. szert. székesgyházi mesterkanonok, a várad-i kerület esperes-tanfelügyelője, nagyvárad-olaszii plébános munkás életének 65-ik, áldozópapságának 43-ik évében, példás megadással viselt súlyos betegsége alatt a szentségekben többször ájtatosan részesülvén, tolyó hó 18-án az Urban elhunyt. Kihült teste f. hó 20-án, délelőtt háromnegyed 10 órakor a nagyvárad-olaszii róm. kath. plébánián kezdődő szertartással, a plébánia-templomban bemutatandó ünnepélyes engesztelő sz. mise-áldozat után fog a boldog feltámadás reményében a nagyvárad-olaszii köztemetőben eltemettetni, mely vég-tisztességtételre a boldogult hivei, barátai, tisztelői és ismerőse tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1905. december 18. A. Ö. V. F. N.

Városatyák választása.

— Az ellenzék győzelme. —

Vasárnap ejtették meg Nagyvárad két kerületében a megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyre a választást.

A 48-as függetlenségi párt mindkét kerületben: Várad-Olasziban és Várad-Velenczén már két hét óta nagy agilitást fejtett ki, hogy jelöltjeit bevigye a törvényhatóságba. Különösen Szokoly Tamás, dr Halász Lajos és dr Adorján Emil buzgólkodtak erősen a párt jelöltjei érdekében. És ezen buzgalomnak meg is lett az eredménye, amennyiben Várad-Olasziban mindkét helyre, Velenczén pedig az egyik helyre a függetlenségi párt jelöltjei választottak meg.

Közre hatott ezen eredmény előidézésére a mindjobban terjedő ellenzéki szellem is; a hivatalnokok közül igen sokan szavaztak pl. Várad-Olasziban, a szabadelvűpárt fészkeben, az ellenzék jelöltjeire. Továbbá elősegítette a párt győzelmét, hogy Karger Sándor, akit a

párt ezuttal mellőzött a jelölésnél, a párt érdekében, dacára polgárság egyrészénél megnyilatkozott óhajnak, teljesen visszalépett, nehogy ezáltal megbontsa az összetartást.

Várad-Olasziban.

A választó polgárság lanyaha érdeklődése mellett ment végbe Olasziban a választás, melyet Dus László főügyész vezetett nagy pártatlansággal. A városrész 1560 szavazója közül csak 685 élt jogával. Mindkét tagsági helyet illetőleg az ellenzék jelöltjei győztek, dr Kazay Kálmán 447 és Kiss Dávid 386 szavazattal. A szabadelvűpárt hivatalos jelöltjei Sztarill Ferencz és Rutter Emil 239, illetve 234 szavazatot kaptak. Jelentékeny szavazatot kapott még Székely Sándor, Sas Ede stb.

Váralja-Velenczén.

A nagy korteskedésekhez képest s tekintettel a szociálista jelölt fellépésére elég rendben folyt le itt is a választás. A küzdelmet enyhítette, hogy két nemhivatalos jelölt a választás alatt visszalépett, de azért élénk volt a mozgalom úgy a szavazóteremben, mint az udvaron, hol főleg a 48-as párt fejtett ki nagy tevékenységet.

Az eredmény nagyon becses, sőt szenzációs. Ebben a leltári mumeluk szavazóktól lakott kerületben az ellenzék az egyik helyet elhódította. Az eredmény a 48-as polgárság lelkes összetartásának, taktikájának és a szövetséges önálló gondolkozásu magánhivatalnokok támogatásának tulajdonítható, de jele a politikai helyzet által befolyásolt közvélemény-változásnak is. Smetka Györgyöt a törv. hatóság régi érdemes tagját — bár sok szavazatot kapott — sajnos most nem sikerült beválasztani ámbár hivatalosan jelölték. A választást régi rutinnal Reismann Mór vezette.

A választás reggel 9 órakor kezdődött. Elnök: Reismann Mór, jegyző: Istvánffy István, irnokok: Bacz Endre és Darabant Ferencz. Személyazonossági tanuk: Feldmann Mór és Papp György; a 48-asok részéről: Papp János és Nánássy Lároly. A szavazást d. u. órakor rekesztette be az elnök: Eszerint nyert:

Weisz Ernő 194
Rölich Lajos 162

Frid Ferenczre 130, Smetka Györgyre 111 voks esett; a szociálista Weinstok A. 40 szavazatot kapott. Szavaztak még Weisz József, Schönfeld Lajosra, dr Weiszmannra, sőt Kazay Kálmánra is egy szavazatot esett.

Eszerint megválasztottak Weisz Ernő 5 és Rölich Lajos 2 évre.

A választók nevében Weisz Ernő köszönte meg az elnöknek a választás pártatlan vezetését.

NAPROL-NAPRA.

Népmentés.

Községi takarékpénztár Bihar-Udvariban.

Rendkívül üdvös, komoly és a nép javát praktikus módon elősegítő akciót indítottak meg Bihar-Udvari lakosai.

Van a községnek mintegy 115000 korona vagyona. A községi képviselőtestület elhatározta, hogy ezt az alaptőkét nem hagyja kamatozatlanul vagy csekély kamatozásra, hanem visszaadja annak hasznát azoknak, akik től a pénz származik: a községnek. Elhatározta, hogy községi takarékpénztárt létesít s ennek hasznát közcélokra fordítja. A takarékpénztár céljait az alapszabályok következtében foglalták össze:

A községi takarékpénztár célja, hogy:

1. A takarékpénztár elmozdítsa s a tőkegyűjtést megkönnyítse;

2. a földmivelés, belterjes gazdálkodás, talaj javítás, kereskedelem, kézmű- és háziipar hiteligenyeit helyben kielégítse s a községekből

az uszórának minden fajtáját, tehát a gabona-uszórát is kiszorítsa;

3. az üzleti nyereséggel a község, mint testület jövedelmét fokozza, ezáltal a hasznot magára a községi lakosságra visszahárítsa a községi pótdó csökkentése, remélhetőleg teljes megszüntetése által.

4. Ezen előbbi cél elérése után kulturális és emberbaráti intézményeket támogasson, létesítsen, fenntartsa (községi kórház, szegényház stb.) s ez által a köznek javát munkálja.

Ezenfelül célja még a községi hitelintézetnek a parcellázás, továbbá hogy az adósságok miatt perbe kerülő helyi lakosok anyagi viszonyait a lehetőségig rendezze, hogy helybeli lakosok jövedelmező módon tőkét gyűjthessenek s ezt elérhetőnek véli oly módon, hogy helybeli lakosok állandó jellegű betétjeit nemcsak a betéti kamatban, hanem az üzlet, jövedelemben is részesíti.

A községi takarékpénztár alapszabályzatát a vármegyéhez terjesztették jóváhagyás végett s a szeptemberi közgyűlés úgy intézkedett, hogy mielőtt ez ügyben érdemleges határozatot hozna, egy szakbizottság elé terjeszti az ügyet s ennek véleményét meghallgatva fog a kérdés felett határozni. A szakértő bizottság aztán, mivel az ellenőrzés tekintetében tételes törvényeink nincsenek, a jóváhagyást a vármegye közgyűlésének nem véleményezte, mert a község olyan korlátlan felelősséget vesz magára egy ilyen takarékpénztár létesítése által, mely csak úgy volna megengedhető, ha a községi takarékpénztárak szervezése és ellenőrzése törvényhozásilag szabályoztatnék.

Ez az aggodalmaskodás azonban fölöslegesnek bizonyul. A község a legteljesebb ellenőrzésnek nyit teret a községi takarékpénztárral szemben.

A vármegye aggodalmának lehető eloszlatása céljából kimondta a testület azt is, hogy a járási főszolgabíró, mint a községi takarékpénztár alapszabályszerinti elnökét, feljogosítja arra, hogy az ellenőrzés hatékonyabbá tétele céljából annyiszor, amennyiszor ezt szükségesnek látja, a járási számvevő mellé egy-egy mérlegképes könyvelőt alkalmazzon és a vizsgálatokat ennek közreműködésével ejtse meg s az évi mérleget is ily módon vizsgálta felül a takarékpénztár költségén, amiből világos, hogy a község az ellenőrzés bármily szigorú módja előtt el nem zárkozik, mert céljai tiszták és világosak, sőt maga a község is óhajtja, hogy az ellenőrzés a leghatékonyabb módon gyakoroltassék és alapszabályzatában az intézetet már többször felügyelet alá helyezte. (Elnök, képviselőtestület, választmány, igazgatóság, felügyelő bizottság.)

A holnapi megyegyűlés fog a kérdésben dönteni. Kötelességünknek tartjuk ezt a fontos kérdést a megyebizottsági tagok figyelmébe ajánlani. A községi takarékpénztár életrealóságát, áldásosságát — bár savanyu képpel — elismerték a helybeli pénzintézetek is. Pedig ezeknek nem kell forgalmuk csökkentése miatt aggódnok akkor sem, ha Bihar-Udvari község példáját minden biharmegyei község követi is. A községi takarékpénztár által leszámított váltók visszelszámítás végett ugyanis Nagyváradra kerülnek s mivel a faluban ismerik egymást az emberek, sokkal kevesebb rossz váltó, rossz üzlet fog Nagyváradra bekerülni, mint bejött eddig.

Nemcsak azt ajánljuk a megyebizottsági tagok figyelmébe, hogy Bihar-Udvari községet praktikus vállalkozásában támogassák; arra is felhívjuk figyelmüket, vigyék szét az eszmét a vármegyébe s a hol csak lehet, szerezzenek minél több követőt a községi takarékpénztárak eszméjének.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

December 17 és 19. Előadás a Katholikus Legényegyletben.

Decz. 20. Megyei közgyűlés.

Decz. 22. Koldusápoló közgyűlése.

Decz. 26. Ka. h. Legényegylet pizstorjátéka.

Karácsony a kórházban.

Jerikó utján ült egy vak ember.

Jöttek-mentek mellette s csörrent a fillér, ő hálásan emelte világtalan szeméit a jötevőkre, de nem láthatta résztvevő arcukat soha.

Egyszer aztán nagy tömeg nép jött, áhitatos csendben, csak a lépések zaja hirdette az ezernyi közeledőt.

A vak csodálkozva kérdezte:

— Ki jön erre?

És mondták neki:

— Jézus!

És a csöndes embert elfogta a reménység láza; hallott a mester jóságról sokat, ott hagyta az előtte letett pénzt s a tömegbe furakodva, teljes erővel kiáltott:

— Jézus! Dávid fia könyörülj rajtam!

Hiába csitították, nem hallgatott.

Az Ur pedig szólott:

— Mit kívánsz, hogy cselekedjem neked?

És monda;

— Uram, hogy lássak.

És meggyógyítá őt az Ur. Látott! Látta feléje sugározni az irgalmas szeretetet és boldog volt.

Az Ur lelke árad szét kórházunkban. Ha nem is az isteni mindenhatóság, de a tudás, ügyesség és odaadó szeretet erejével folytatják az Urnak irgalom művét.

Az ápoló testvérek vigasztaló szava bizalmat önt beléjük fájdalomik között, hogy türjenek, mint az Ur türt és szenvedett.

És most megérzi lelkük, hogy az Ur jön.

A karácsonyest hangjának diadalmas szava átzug a falakon, felkeresi a kórágakat, hirdelve, hogy most siet a város Krisztus elé hódolni, most örül mindenkinek.

És ők, a szegény betegek, Krisztus öröksége, ne lássák Őt?

Irgalmas szívek, vigyék közéjük a karácsony égi poezisét, hogy lássanak.

Lássák az Urat, kinek keresztjét viselik, lássák a karácsonyfa gyertyáinak glóriájában, fogja el őket is e szent nap hangulata, feledtetve a kórház egyhangú impressióit.

Jó szívvel fogad el a *Biharmegyei kórház* igazgatósága bármely adományt a szegény betegek karácsonyfájára, mi igen-igen szegényes még eddig.

Krisztusnak ad kölcsön, ki a betegnek ad

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek**, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **A kuriai elnök kitüntetése.** A hivatalos közlöny legújabb száma jelenti, hogy a király Nárai Szabó Miklós belső titkos tanácsosnak és a Curia elnökének saját kérelmére való nyugalomba helyezése alkalmából, hosszú és kitűnő szolgálatai elismerésül a *Szent István rend* nagykeresztjét adományozta díjmentesen.

* **Kérvény a XI. gyógyszer-tár felállítására.** Sajó György okleveles gyógyszerész tegnap kérvényt adott be a belügyminiszterhez való továbbítás végett, melyben engedélyt kér egy új, a XI. gyógyszer-tár felállítására és pedig Ujvároson, a Kertutczán, hogy a körülötte levő utcák lakosai is közelebb kapjanak patikát.

* **A bárándi plébános jubileuma.** Az A—ny írja a következő sorokat: Szép ünnepélyvel akarta a *bihar-bárándi* római katolikus hitközség, megörökíteni, illetve háláját kifejezni plébánosa buzgó és derék lelkipásztora: *Végh Vincze* irányában. Husz éve, hogy Bárádon működik s ez a husz év áldásos volt a hitéletre és hitközségre egyaránt. Tetemes költségen egy *katholikus olvasó-kört* alapított, hol egész télen minden vasárnap felolvasásokat tart és tanítja felnőtt hiveit; felállította a *segélyző magtárát* ugyszólván sajátjából, alapként száz métermázsza terményt adott a magtárnak és ennek tőkét a közelmúltban száz mázsával gyarapította; az iskolában *katholikus népkönyvtár* nyitott, háromszáz kötet munkával; egy *szegényménházat* létesített. A hitéletet oly széppé tette működésével, hogy még a más vallású lakosok is lelkesednek érte. Ezen szép működését akarta a hitközség megünnepelni, de a szerény pásztor, ki nem hive az ünneptetésnek, elvonult csendes magányába. Sőt távolléte alatt is azzal örvendeztette meg hiveit, hogy egy építendő *leányiskola* céljaira *kétezer koronát* ajánlott fel a hitközségnek.

* **Miklós nap a románoknál.** A görög szertertású katolikusok és a görög keleti vallásúak ma ünneplik *Miklós* napját. Ez alkalmából a görög szertertású templomban ünnepléses nagymiséket mondanak ma.

* **Más címre szól.** Vasárnapi számukban megemlítettük, hogy a Kossuth-szoboralapra tartott gyermekelőadásnál a rendezőbizottság tapintatlanul járt el, mert a szinigazgató határozott kikötése dacára a tiszteletjegyeket nem respektálta s a helyett, hogy ezt közhírré tette volna, a jegyeket eladta s így a legkellemetlenebb helyzetbe hozott egyeseket. A dolog megtörtént; csakhogy ezen tapintatlan eljárást, mint utóbb megtudtuk, nem a rendezőség követte el, hanem a színház ügyeinek intézői, akik anélkül juttatták a jegyeket a rendezőbizottsághoz, hogy kivették volna ezek közül a tiszteletjegyekkel bíró helyekre szóló jegyeket. Így a hírünkhöz fűzött kommentár nem a rendezőbizottságot, hanem a színház intézőit illeti.

* **Nem hagyta jóvá a miniszter.** Nagyvárad város törvényhatósága novemberi közgyűlésén a villanytelep kibővítésére 346,595 koronát, a v.-velencei iskola építésére 25,691,56 koronát szavazott meg s elhatározta, hogy az összegeket a Magyar A talános Hitelbank nagyváradi fiókjától veszi föl folyószámlára s e határozatot fölterjesztette a város a belügyminiszterhez jóváhagyás végett Fleischhacker Gyula, dr Moskovits József és Mezey Mihály törvényhatósági bizottsági tagoknak e határozat ellen beadott felelősségével együtt. A belügyminiszter tegnap érkezett leiratában a város említett határozatát nem hagyta jóvá vagyonszüneti jogánál fogva. Ugyanis azt mondja Széll államtitkár, hogy még eddig a törvényhatóságnak tavalnyi határozatát a községi iskoláknak mikénti elhelyezését illetőleg sem hagyta jóvá. A villanytelep kibővítése költségeinek fedezését illetőleg pedig megjegyzi, hogy egyszer már elvben kijelentette, hogy nem tartja czél szerűnek a kölcsönnek ily módon való felvételét, miután az ily függő kölcsön után oly magas kamat fizettetik, hogy a városnak inkább a rá nézve sokkal előnyösebb törlesztéses kölcsönhöz kel folyamodnia és pedig már most, mert

a pénzpiacz kedvezőtlen helyzete nem nyújt reményt arra, hogy később kedvezőbb törlesztéses kölcsön volna felvehető.

* **A miniszter ajándéka.** Oláhhomorog községben alakult olvasókör részére a földművelésügyi miniszter száz kötet könyvet, és husz korona készpénzt könyvszekrényre adományozott.

* **Ujabb rendelet a zálogházaknak.** A kereskedelemügyi miniszter minden másodfoku iparhatóságához leiratot intézett, melyben büntetés terhe alatt megtiltja a kézi zálogházak tulajdonosainak, hogy a zálogtárgy lejárta, kiváltása, vagy elárvereztetése közötti időre kincstári illetéket szedjenek. A rendeletnek ezután minden zálogházban jól látható helyen kifüggesztve kell lennie.

* **Gászrovat.** Érdemes hírlapíró társunkat Sas Edét, a Nagyvárad felelős szerkesztőjét lesújtó gyász érte. Alig egy éves fiacskája: Eduska szombaton este meghalt. A kis halottat tegnap temették el a Rulikovszky-uti temetőben. A szerető szülők bánatában részvételt osztunk.

* **A gyermekelőadás megismétlése.** Bizonyára nagy örömmel vesz hírt róla mindenki, de különösen a gyermekvilág, hogy a szombati előadást megismétlik. Akik jelen voltak a szombati előadáson, azok is szívesen nézik meg még egyszer azt a gyönyörűségecses tündérmesét, azok meg éppen nehezen várják, akik már nem juthattak jegyhez, ami bizony igen sokkal megtörtént, amiként most is kilátás van telt házra, tekintve, hogy már most is meglehetősen sok hely van lefoglalva. A csütörtöki előadáson ismét rendes esteli helyérek lesznek s erre jegyek már most kaphatók dr. Adorján Eminél a Kossuth szobor bizottság elnökénél. Még megemlíteni kívánjuk, hogy a tündéregét megelőző hangverseny csütörtökön egy pár meglepő számmal fog gyarapodni.

* **Legényegyleti előadás.** A nagyváradi katolikus legényegyesületben ma Eber Béla nagyváradi-újvárosi katolikus népkolai tanító tart előadást a *polgári ügyiratokról*. Az előadás a szokott időben, esti egyegyed 9 órakor kezdődik. Ez a keddi előadás egyuttal utolsó önképző-estéje az egyesületnek ez év folyamán. Ünnepek alatt szórakoztató előadások lesznek. A téli tanfolyamot aztán a jövő év folyamán, január 7-ével kezdődőleg tovább folytatják.

* **A választói jog ligája Nagyváradon.** A már hetek óta hirdetett gyűlést vasárnap tartották meg, amelyen megalakították az általános választói jog ligájának nagyváradi fiókját. A Kereskedelmi Csarnok nagytermében százakra menő közönség gyűlt össze, jórészen a szociálisták köréből. A nagygyűlést Huzella Gyula nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket. Indítványára elnökül Sáros Orbán választották meg, jegyzőül Mártonffy Marcellt és Jancsó Károlyt. Sáros Orbán elnök azt bizonyította, hogy az általános választói jog a nemzeti állam felépítésének érdeke. A Budapestről megjelent központi vezetők részéről Grätz Gusztáv beszélt, majd dr. Ágoston Péter beterjesztette a határozati javaslatot, melyet éljenzéssel fogadtak, kimondva a nagyváradi fiók megalakulását. Helyi alelnökké dr. Berkovits Ferenczet és Huzella Gyulát, utkárokká dr. Mártonffy Marcellt, és Jancsó Károlyt választották meg, általános kívánatra dr. Somló Bódog, majd dr. Jászy Oszkár tartottak fejtegetést az általános választói jog mellett. Este társasvacsera volt a Pannoniában, hol dr. Jászy Oszkár, Huzella Gyula, dr. Várady Zsigmond, dr. Halász Lajos, dr. Somló Bódog stb. mondtak pohárköszöntőket.

* **Az aszfalt gyalogjárók tisztántartása.** A Fő-, Szent-János-utcáknak és a Szent László-térnek aszfalttal való burkolása révén fokozottabbá vált a hatóság ab eli kö-

telezettsége, hogy eme nagy anyagi áldozatok árán létesített burkolatot állandóan tiszta állapotban s e révén jó karban is tartsa. Igaz ugyan, hogy a közegészségi és köztisztasági szabályrendelet és ennek is jelesül a 4 §-sa jelentékenyen segítségére van a hatóságnak, amennyiben a gyalogjárók, illetve ezen utstetek állandó tisztán tartását egyenesen a ház, illetve üzlettulajdonosok köteleességévé teszi. A járdák ily módon tisztántartásában mint ismeretes, nem igen volt köszönet, sok baja volt a ház és üzlettulajdonosokkal a rendőrségnek. Kétszeresen fontosabbá lett azonban az ügy most, midőn az olyannyira gondos kezelést igénylő, drága aszfaltburkolat állandó és rendszeres tisztogatásáról van szó, s különösen, mivel a beállott hideg időszak következtében a nem kellően tisztogatott aszfaltjárda a gyalogjárókra nézve valóságos állandó veszedelem. Ez okból Gerő Armin rendőrkapitány az érdekelt ház és üzlettulajdonosok meghallgatása alapján a tanácshoz a következő javaslatot terjesztette be: A városi főmérnököt utasítsa ez iránt, hogy az aszfalt gyalogjárók tisztántartásával járó kiadások összegét járdatisztítási költség czímen kírónák az illető ház és üzlettulajdonosokra, közadó módjára, beállítanánk haladéktalanul a szükséges állandó új utcáseprőket, akik szüntelen munkájuk révén állandó tiszta és kifogástalan állapotban tartanák az említett utak, illetve utcák, terek gyalogjáróit. Valamint indítványozza a közegészségi és köztisztasági szabályrendeletnek e javaslat értelmében való módosítását illetve kibővítését. A főkapitány javaslata legközelebb a tanács elé kerül.

* **A rendőrfelügyeleti díjak behajtása.** A rendőrfelügyeleti díjakról alkotott s a belügyminiszter által jóváhagyott újabb városi szabályrendelet értelmében az 1906 év január hó 1-től kezdve a város területén létező minden egyes fogadó vendéglő, kávéház, cukrászda, kávéház és korlátlan italmérési joggal bíró üzletek után évenként a következő összegű rendőrfelügyeleti díjak lesznek fizetendőek: fogadó után 20 korona, vendéglő 16 korona, kávéház 20 korona, cukrászda 20 korona, kávéház 10 korona, korlátlan italmérési joggal bíró üzlet után 10 korona. Minthogy pedig a szabályrendelet szerint ezen díjak minden évben előre és legkésőbb január hó végéig fizetendőek be és nem fizetés esetében végrehajtás után hajtandók be. A rendőrkapitány felhívja az összes érdekelt fogadó, vendéglő, kávéház, cukrászda, kávéház és korlátlan italmérési joggal bíró üzlettulajdonosokat, miszerint az őket terhelő rendőrfelügyeleti a díjakat Nagyvárad város házi pénztárába legkésőbb 1906 év január hó 31-ig annyival inkább fizessék be, mert ellenesetben végrehajtás után fognak azok behajtatni.

* **Uj hegyközség.** Rácz Béla és társai bagaméri lakosok kérték a megyei törvényhatóságot, hogy ők Nagyléta község határában hegyközséget alapíthassanak. A törvényhatóság a kérelmet nem teljesítette, most e határozatot Rácz és társai megfellebezték, kérve fellebezetük magasabb fórum elé való terjesztését.

* **A közönség érdekét** mozdította elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabászati teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatos szerzett szabászt szerződtetett, ki a legdivatosabb faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégíti, s így bárki *egyhármadrésznivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölt kívánságra dus collectióját bármikor rendelkezésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

* **Játék és ajándéktárgyak karácsony és újévre** legolcsóbban beszerezhetők **Kardos Lipót** szerencsebazarjában Szt. László-tér. Hol dusan felszerelt nagyraktár áll a t. vevőközönség b. rendelkezésére. 749.

* **Orfeum a Lloyd kávéházban.** Ma és mindennap elsőrendű bel és külföldi művészekből álló *Variete Társulat* nagy előadást tart szórakoztató családi műsorral. Naponta új bohózat este fél nyolczkor. A n. é. közönségszíves pártfogásáért esedezik mély tisztelettel az igazgatóság.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Jerikó falai. B.
Szerda Üdvöske. C.
Csütörtök: Üdvöske. A.
Péntek: Pillangó kisasszony, Szenes legény szenes leány. B.
Szombat: Jerikó falai. C.
Vasárnap délután 4 órakor: Az ember tragédiája. (Bérletszünet.)

Jerikó falai.

Mire véget ér az előadás, az ember eltejejt, miért Jerikó falai a czime a darabnak. Pár nap múlva a tartalmát is elfelejtjük. Csak a tendenciája marad észben, az is azért, mért közismert dolog. Hogy a társadalom osztályai-ban félszükségek vannak, hogy a nőnek követn e kell a férfit s hogy mikor a házastársak álbüszkesége a szakítást kikerülhetetlenné teszi, akkor a félreértést eloszlatja — a gyermek.

Nagyon szép igazságok, elég ügyesen vannak színre hozva s minden esetre érdemesebb dolgot végzett Sutro, a nálunk eddig ismeretlen szerző, mint egy tucsat kikapós, léha ope-rett írója; ha a Jerikó falai nem is éppen örökbecsű munka.

Az előadás néhány pompás alakításnak adott sötét háttérrel. A sötét háttér a sugó volt, aki emberfeletti munkával igyekezett a szerep-nemtudást észrevétlenné tenni. A versenyken a sugó maradt a vesztes: akadt olyan szereplő is, a kinek kétszer kellett két szót szólani s mind a kétszer fényesen lekéselt. Csak néhány alakítás érdemel említést. Tihanyi egy szegletes ifjut játszott pompás közvetlenséggel. Minden tulzás nélkül, csak az életből ellesett azokkal a vonásokkal látta el alakítását, amelyek a szalonokban mindnyájan megfigyelhettünk. A komikum terén ilyen élethű, természetes, minden tulzástól ment, izléses alakításra csak igazi tehetség képes.

Angyal Ilka az ingtag, gyenge jellemű, de alapjában jó asszony lelki világát nagyon helyesen figyelte meg és hozta színre. Ezuttal az öltözék dolgában sem volt kívánni való.

Partnere, *Tóth Elek* sokat rontott a siker-ken kevésbé rokonszenves maszkjával, amit s azzal együtt egész szerepét csak lassan szokta meg a közönség. Pedig sok bensőséggel és komoly ambícióval játszott ez a csupa érzelem szerepet. Kevésbé morózus megjelenés megkészszerzné a sikert; *Tóth Elek* arcához elég volna a potaszakál s mindjárt megnyerőbb volna az első benyomás.

Krasznay a komikus öreg após kitéréseivel keltett derűtséget.

Ügyes volt *Komáromy Margit* és *Szilágyiné Berta*; a többiek, a szerep-nemtudás, bicsaklások terén ügyeskedtek. —r.

EGYESÜLETEK.

Elhalasztott gyűlés. A Koldusapó-ló Egyet közgyűlését közbejött akadályok miatt nem f. hó 21-én, hanem 22-én, pénteken fogják megtartani.

Segédtagok választó gyűlése. A békéltető-bizottsági segédtagok és az ipartestületi betegsegélyző pénztári kiküldöttek segédtagjainak választását vasárnap tartották meg a tüzoltólaktanyában. A választás, melyen Gerő Ármin, rendőrfőkapitány, mint iparhatósági biztos, elnökölt, a nagy számban megjelent munkásság élénk részvétele mellett példás rendben folyt le. Előbb a békéltető-bizottság tagjait, ezután a betegsegélyző pénztári kiküldötteket választották meg közfelkiáltással, egyhangulag. A választás eredménye a következő: az 1906. évre megválasztottak:

A békéltető bizottságba: Edtberger Ferencz, Felkel József, Nagy János, Szilágyi János, id. Kálnai Pál, Szerencsi János, Szász Mihály, Megyeri Sándor, Kelemen György, Vigh József, Nagy Ferencz, Csordás János, Weinstock Mór, Likover Lajos, Novák Kálmán, Ifj. Pelle János, Pistei János, Gábris János, Klementisz Béla, Ifj. Kota Imre, Pelle László, Riedzig József, Körösi Sándor, Kozma Dezső, Róth Gyula, Lengyel József, Kohn Sámuel, Rózsa Ferencz, Sichermann Mór, Jankus Imre. Pótagok: Beczk Sámuel, Kádár István, Kovács Béla, Csobán József lakatos, Löwy Antal. Betegsegély pénztári küldöttek: B. Nagy Antal, Horváth Sándor, Kaczka Pál, Beck Sámuel, Váradi Albert, Rozsnya József, Angya János, Szatmári János, Zéman Gyula, Kazai József, Edtberger Ferencz, Felker József, Nagy János, Szilágyi János, Idős Kálnai Pál, Pintér Sándor, Szerencsi János, Szobonya György, Bóji István, Goldstein Dezső, Bende Gyula, Raáb István, Pálfi József, Szász Mihály, Hach Mihály, Szokoli József, Megyeri Sándor, Kelemen György, Vigh József, Nagy Ferencz, Csordás János, Dobozi József, Kozma Lőrincz, Egeni Lajos, Baráth Lajos, Kádár István, Novák Kálmán, Weinstock Mór, Taróczy Károly, Likover Lajos, Weisz Sámuel, Kovács Béla, Sájben Pál, Katz Albert, Ifj. Pelle János, Pistei János, Klementisz Béla, id. Nagy Lajos, Pelle László, Markó Elek, Varga József, Rubes Venczel, Csobán József, Hegyesi Károly, Juhász József, Lerchner Károly, Riedzig József, Róth Gyula, Ruzicska József, Hrazdil Emil, Lengyel József, Kozma Dezső, Beer József, Kun Károly, Hun Mérékér Róbert, Körösi Sándor, Löwy Antal, Fridländer Izidor, Rózsa Ferencz, Thaut József, Kohn Sámuel, Jankus Imre, Fáber Sámuel, Sichermann Mór.

A nőegylet vál. gyűlése. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet választmányi tagjait és védőhölgyeit van szerencsém a folyó évi december hó 20-án d. u. 4 órakor lakásomon tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1905. évi december hó 18 án, özv. báró Gerliczy Félixéé elnök.

A keresztény szocializmusról. A Nagyváradai Katolikus Legényegyesület mult vasárnap igen szép számu közönség előtt folytatta előadásait. Az egyesület nagyterme szinte zsufolásig megtelt. Helvey Lajos dr. lapunk belső munkatársa második, befejező előadását tartotta a keresztény szocializmusról. Az előadás mély hatást tett a hallgatóságra. Térészüke miatt csak holnapi számunkban foglalkozhatunk vele bővebben. Az előadást Lipiczky Gyula ügyes szavalata előzte meg, ki Ábrányi Vándormadár című költeményét szavalta, előadás után Erdélyi Sándor kellemes hegedűjátéka következett, végül Popity János ügyvédjelölt szavalta el Gyürky Odónnek A gyárban című szocialis vonatkozású költeményét, lendületesen.

TÁVIRATOK.

A válság.

Párkonferenciák.

Budapest, decz. 18. (Saját tud. táv.)
A nagy nap előestéjén egymást érik az értekezletek és ülések. Ma délután 5 órakor a függetlenségi párt tanácskozott klubhelyiségé-

ben. Thaly elnökölt. Az értekezlet mindenkéltől a román lázadások ügyével foglalkozott, de ebben a kérdésben határozatot nem hozott. Thaly azután bejelentette, hogy Kossuth jobban van. Beszámolt a törökszentmiklósi győzelemről. Azután ismertette Apponyi határozati javaslatát. A párt egyhangulag elfogadta, mert mindenben fűdi a vezérőlbizottság álláspontját. Thaly azután a póttartalékosok ügyében benyújtandó határozati javaslattal foglalkozott, a melyet Zichy Aladár gróf terjeszt be.

Szó volt a megyék ellenállásáról is. Ebben a kérdésben is egyhangu megállapodásra jutott a párt. Polónyi hosszasan szólott ezután. Figyelmeztette a pártot, hogy a vádala helyezés joga a folytonos elnapolás következtében illuzóirússá válik. Azután Ugron beszélt hosszabban. Még Károlyi István gróf, Tóth János Eitner Zsigmond és mások szólaltak föl. Elhatározták, fölhatalmazzák Apponyit, határozati javaslatán a szükséghez képest módosításokat tehessen.

A szabadelvűpárt elfogadta Apponyi határozati javaslatának álláspontját az elnapolás kérdésében. Foglalkozott ezután a párt az új főispánokkal, akik tagjai a pártklubnak. A párt elvárja, hogy lefogyják vonni vállalkozásuk konzekvenciáit.

Károlyi György gróf a pártértekezletet elhagyta, mondván:

— Ez közeledés a koalícióhoz.

Károlyi valószínűleg ki fog lépni. Még négy kilépés várható.

A néppárt, ujpárt, alkormánypárt szintén pártkonferenciát tartottak s elfogadták Apponyi javaslatát.

Ott lesz-e a kormány?

A politikai köröket nem kis mértékben foglalkoztatja a kérdés, jelen lesz-e a kormány a holnapi ülésen? Hir szerint Kristóffy már szombaton kijelentette, hogy a keddi ülésen be fogja terjeszteni az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Más verzió szerint sajtó utján teszi közvé javaslatát a kormány. Legújabb hírek szerint a kormány megjelenik az ülésen, először betérjeszti a költségvetést, azután a választói reformot.

A vezérbizottság.

A vezérbizottság esti 8 órakor újabb ülést tartott a Lukács-fürdőben. Foglalkozott a holnapi ülés eshetőségeivel. A bizottság számolt azzal a körülménnyel is, ha a kormány nem jelenik meg. Apponyi javaslatát elfogadta. Kommunikét nem adtak ki.

A képviselőház.

Justh elnök és Tóth háznagy a holnapi ülésre legmesszebemenő előkészületeket tették. Rendkívül nagyszámu rendőri készenlétről történt gondoskodás. Justh megállapította az ülés napirendjét. Mindenkéltől felolvassák az előző ülés elnapoló kéziratát, azután a beérkezett irományok sorsa fölött határoznak, azután a Fejérváry-kabinet kinevezéséről szóló kéziratot olvassák föl, azután a kormány javaslatát az általános választói jogról, majd az újabb elnapoló kéziratot, azután következik Apponyi javaslata a folytonos elnapolásokkal szemben.

A főrendek.

A főrendek két csoportja az ellenzéki Prónay-csoport és a kormány felé hajló Csekonics-csoport ellentétes álláspontra helyezkedett eleinte a holnapi ülés kérdésében. Csáky

Albin gróf azonban közvetítő szerepre vállalkozott s így most a főrendek elég erélyes rezolúciót hoztak és egységes állásfoglalással néznek a fejlemények elé.

A purpalék.

A Nemzeti Kaszinóban ma Andrassy, Széll, Lukács, Wekerle és többen mások a helyzetről tanácskoztak. Lukács délelőtt 10 órakor hosszan konferált Kossuth Ferenczcel. A tárgyalások befejeztével történt a vezérbizottság összehívása. Lukács közvetítő szerepe egyébként magánjellegű. A koalíció tisztességes megoldásba mindenestre hajlandó lenne belemenni.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, akik férjem elhunytávali fájdalmamat részvétükkel s a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton halás köszönetemet.

Özv. Zivuska Józsefné.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenemű tükör, réz- és vasbutorok a lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg-szebb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel mellett készülnek minden e szakmába vágó asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

* * * A legdivatosabb * * *

névjegyek

olcsón készíttetnek

a Szent László nyomdában

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Kemény

Béla

magánmérnöki irodáját

— a fő-utczai —

Rimanóczy-házba

helyezte át.

Kitünő alkalom!

Kiárusítás!

N é h a i

Kiárusítás

Patta Manó

ékszerész-üzletében lévő áruk

1. évi november hó 16-ától kezdve

hatósági engedély alapján **kiárusítottatnak.**

Mélyen leszállított szabott áron kerülnek

eladásra

az összes raktáron levő nagymennyiségű tárgyak, u. m.:

arany és ezüst ékszerek, briliánsok, férfi és női arany és ezüst órák és lánczok, nickel tárgyak, evőeszközök, függők, gyűrűk, szemüvegek és látszerek, mindennemű modern és szecessziós dísz tárgyak.

A kiárusítás a fő-utczai Orsolya zárda mellett lévő üzlethelyiségben történik.

Kiárusítás!

Kiárusítás!

Kitünő alkalom!

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 18.

Osztók hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	706.—
Leszámitoló bank	— — —	499.—
Rimamurányi	— — —	548.—
Osztók-m. államvasuti részvény	— — —	681.75
Közuti vasut	— — —	582.50
Városi villamos vasut	— — —	316.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, decz. 18.

Buza okt.	— — —	16.38
Rozs okt.-re	— — —	13.16
Tengeri április 1906	— — —	13.38
Zab ápr.-ra	— — —	13.16
Repeze aug.-ra	— — —	21.06

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

11533—1905. T.

Arverési hirdetmény kivonat.

A belényesi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác belényesi lakos végrehajthatónak Puskás Árremie és társai kosgyáni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 10 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbíró) területén lévő Kosgyán községben fekvő a kosgyáni 47 sz. tkvben A I. 103, 557, 571. hrsz. alatt felvett ház, beltelek, szántóföldből az A I. 7, 8. rdsz. alatt felvett közös legelő és erdő járandóságából álló jószágtestnek B. 13—22 rdsz. alatt végrehajtást szenvedetteket megillető hányadrészre az árverést 923 kor. ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1906 évi január hó 2-ik napján délelőtt 11 órákor Kosgyán községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 92 korona 30 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1905. évi okt. hó 17-ik napján.
A belényesi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos,

kir. albiró.

1423.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Karácsonyi maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jóhírnevű »Probst Károly és Társa Utódai« cég csődtömegét és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kellemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva jó minőségű kézmű- és divatárukból eddig nem létezett **rendkívüli olcsó árak** mellett, dus választékot szolgáltatni.

A karácsonyi és újévi ünnepekhez igen alkalmas és czélszerű ajándékok beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol női szövetek, selymek, vásznak, fehérneműek, szőnyeg, függöny, paplan és ágyneműekben stb. dus választékot tartunk.

Fentiekén kívül rendkívüli olcsó árban szolgálhatunk boákat, női és gyermek harisnyákat, keztyűket, meleg alsó trikót, ruhákat, férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olcsó áron bevásárolni lehessen, kérjük a t. cz. vevőközönséget áruraktárunk megtekintésére, előre is biztosítva, hogy olcsó, szabott árak mellett fogjuk a szükségletét kielégíteni.

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokréczok, flaneltakarók.

Szörme-kabátok, boák és muffok.

Női és gyermek felöltők.

Nagy karácsonyi vásár alkalmi ajándékok,

szép ruhakelmék, mosó barchetek. Kis véges Chiffonok és vásznak, gyönyörű fehérneműk, zsebkendők, szőnyegek, olcsó árban selyem és satin paplanok minden színben, alsó ingek, alsó nadrágok, kötött keztyűk és harisnyák.

Elegáns színházi fejkötők, selyem Challak, szép tüllgallérok és minden itten fel nem sorolt cikkek, a karácsonyi alkalmából mérsékelten leszállított árban lesznek a közönség rendelkezésére bocsátva. Kiváló tisztelettel:

AJTAY GYULA ÉS TÁRSA

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannonia-szálloda mellett.

11532—1905.

Árverési hirdetmény kivonat.

A belényesi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác belényesi lakos végrehajtónak kiskoru *Krizsán Rafilla* kosgyáni lakos végrehajtást szenvedő elleni 10 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a nvárad kir. törvényszék (a belényesi kir. járásbíró) területén lévő Kosgyán községben fekvő a kosgyáni 36 sz. tkvben A I. 88. hrsz. alatt felvett ház és beltelekre minthogy a kikiáltási ár 1000 koronát meg nem halad társulajdonosok *Krizsán Kosztán* és *Krizsán Jánosné Nyegru Ravéka* hányadrészevel együtt 366 koronában; a kosgyáni 141 sz. tkvben A I. 418. 461. hrsz. alatt felvett jószágtestből kiskoru *Krizsán Rafillát* megillető hányadrészre az árverést 443 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban eirendelte, és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1906 évi, január hó 2-ik napján délelőtt 8 órakor Kosgyán község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 36 kor. 60 fillért és 44 kor. 30 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni a vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni:

Kelt Belényesen, 1905. évi okt. 17 ik napján.

A belényesi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos,

1422.

kir. albiró.

HIRDE TÉSEK

jutányos árban
felvételnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Fábry Testvérek

divatáru üzletében

Fő-uteza, (Moskovits-palota)

az eladás

mélyen leszállított árak mellett, készpénz
fizetéssel megkezdődött.

Nagy választék:

férfi, női divatáru tárgyokban, továbbá a legfinomabb kalapok, cipők,

fehérneműk, ingek, gallérok, nyak-

kendők, különböző ajándék tárgyak

igazi alkalmi vétel. 1419

A közelgő ünnepekre

ajánlom a következő

asztali boraimat

f. adózottan 10—25 L. fonott üvegekben (demyon)

1. n.-várad új bor literje 28 és fél kr.
2. 1904. » ó bor » 31 és fél kr.
3. 1904. » ó vörös bor » 45 és fél kr.

Ugyan e borokat 50—100 literes hordókban, fogy. adó nélkül — házhoz szállítom vagy vasúti állomásra adom 18—21—35 frt. Hl. árban.

1900-as menesi finom ó fajborok, melyek gyógyborokul is alkalmasak; — 7 tízed L-es palaczkban az ismert árakban.

Molnár Lajos,

szőlőbirtokos, Schlauch-tér 18. 1420.

A gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozom tudomására, hogy hazai

gácsi pokrócz-gyártmányaink

egyedüli eladásával Biharmegye számára

SPITZER TESTVÉREK

nagyvárad keréskedő-czég van
megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlan jó, tartós hazai pokróczokra felhívjuk figyelmzettetni bátorodunk, hogy

valódi jó gácsi-pokrócz

másnál, mint nevezett cégénél nem kapható és kérjük rendeléseivel közvetlen a SPITZER-czéghez fordulni, ha megbízható és jó tartósságu pokróczokat kíván beszerezni. Az árak ugyanazok mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1905. november hó.

Tisztelettel:

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár.

Lópokróczok darabja 1 frttól kezdve.

Szőnyegek közül praktikus, jó minőségűek 25 krtól kezdve.